

editörün *kaleminden*

Değerli Meslektaşlarım,

Sağlık sektöründe kaliteli hemşirelik bakımı sunmanın en önemli koşullarından biri yeterli sayıda ve yetkinlikte hemşire bulundurmaktır. Bu durum, Amerika, Kanada, Avustralya ve İngiltere gibi gelişmiş ülkelerde uzun yıllardır önemi farkedilmiş bir konu olup çözüme yönelik olarak hükümetler, hemşirelik örgütleri ve sağlık kuruluşları tarafından pekçok strateji uygulanmaktadır.

Bu stratejilerden biri, hemşirelik mesleği ile ilgili standartların belirlenmesi ve mesleğin ileriye taşınmasında hemşirelik örgütlerine sorumluluk ve yetki verilmiş olmasıdır. Bu bağlamda, ulusal hemşirelik birlik ya da dernekleri hazırladıkları standartlar ile hemşireliği tanımlamakta; işverenlere ve topluma meslektaşlar tarafından sunumu sağlayacak hemşirelik hizmeti için taahhütte bulunmaktadır. Bu standartlar, toplumun değişen gereksinimleri ile birlikte gelişen teknoloji, sağlık ve insani bilimlerde yeni ortaya konan bilgiler ışığında yenilenmektedir. Böylece, mesleğin gelişmesi için itici güç ve otonomi meslek üyelerinin kendileri tarafından sağlanmış olmaktadır.

Nitelikli bakım sunmaya yönelik bir diğer strateji, yeni mezun ya da göreve devam etmekte olan hemşireler için uygulanmakta olan yetkilendirme sınavları ya da uygulamalarıdır. Bu sınav ya da yetkilendirme uygulamaları ülkeler arasında da farklılık göstermektedir. Amerika ve Kanada'da yetkilendirme işlemleri hemşirelerin girdiği sınavlar yolu ile yapılır iken, İngiltere ve Avustralya'da temel mesleki eğitim programları ile mezuniyet sonrası eğitim programları akredite edilmekte ve bu programları başarı ile tamamlayan hemşirelere yetki verilmektedir. Ayrıca, mesleğe devam etmekte olan hemşireler de genel hemşirelik veya özel alanda çalışıyor ise bu alana özgü bilgi ve becerilerini güncellediğini kanıtlamak üzere belirlenmiş aralıklarla bu yetkilendirme süreçlerini tamamlamak zorundadır. Böylece, topluma yetkin hemşireler tarafından hemşirelik bakım hizmeti sunumu garanti edilmiş olmaktadır.

Diğer bir grup strateji ise sağlık kuruluşlarının çalışanlarını seçmek, onları geliştirmek ve kurumda tutmak üzere uyguladıkları stratejilerdir. Sağlık kuruluşları hemşireleri işe alırken daha titiz ve kapsamlı incelemeler yapmakta, çalışan hedefleri ile kurum hedeflerini buluşturacak uygulamalar ortaya koymaktadır. İlave olarak hemşirelerin kuruma uyumunu sağlayacak yetkinlik bazı ve kapsamlı oryantasyon programları uygulamakta, başlangıçta klinik alanda rehberlik yapacak rol modeli hemşireler ile lider desteği altında çalışmalarını sağlamakta ve kariyer planlarını destekleyerek hem kendilerini ilerletmelerine hem de kurumdaki uygulamaları geliştirmelerine olanak yaratmaktadır. Diğer yandan iyi bir performans değerlendirme sistemi ile çalışanlarına geri bildirim vermekte ve çalışanların motivasyonunu sürekli yüksek tutmaktadır. Böylece, hemşireler için olumlu bir çalışma ortamı sağlayarak hemşire devir hızını düşürmekte, klinik alanda yürütülen iyi liderlik örnekleri ile nitelikli bir bakım hizmet sunum ortamı oluşturmaktadır.

Ülkemizde durum değerlendirildiğinde, nitelikli bakım hizmet sunum ortamını sağlamaya yönelik sağlık hizmetlerinde kalite geliştirme ve akreditasyon çalışmaları gibi önemli adımlar atılmakla birlikte bu ortamı oluşturmayı tehdit eden çok önemli sorunlar da vardır. Bu sorunların başında hemşirelik temel eğitimi ile ilgili mevcut uygulamaların geldiği kanısındayım. Çünkü, ülkemizde temel mesleki eğitim programlarının nitelikli biçimde yürütülmesini sağlayacak ve istenen çıktılara ulaştıracak denetim sistemleri çok yetersizdir; mezun ya da çalışan hemşirelerin de istenen bilgi ve beceri düzeyinde olup olmadığını değerlendiren yetkilendirme sınavları yoktur. Ayrıca, son yıllarda sadece özel sektörde değil, devlet sektöründe de hemşire devir hızı çok yüksek olup bu durum başlı başına nitelikli bakım vermeyi olumsuz etkileyen çok önemli faktördür. Bu bağlamda, hükümete, hemşirelik demek yetkililerine, hemşirelik okul yöneticilerine ve sağlık kuruluşlarının hemşire yöneticilerine önemli sorumluluklar düşmektedir.

Tüm meslektaşlarının yeni yılını içten kutlar, 2015 yılının ülkemiz hemşireliği için önemli gelişmelerin olacağı bir yıl olmasını dilerim.

En iyi dileklerle,
Yard. Doç. Dr. Emine TÜRKMEN